
AI ve vzdělávání

Doporučení k využívání generativní umělé inteligence ve vzdělávání na FHS UK

Následující materiál navazuje na doporučení formulovaná na úrovni Univerzity Karlovy a doplňuje je při zohlednění specifik naší fakulty (obecná stránka je [zde](#), včetně separátních informací pro [vyučující](#) a [studující](#)). Bere při tom v potaz i postupy [jiných univerzit](#). Určený je v první řadě k tomu, aby si ho vyučující i studující procházeli – nejlépe společně – a posloužil jako východisko jejich diskuse.

Domníváme se, že při práci s umělou inteligencí (AI) je vždy nutné myslet na cíle, se kterými na akademickou půdu přicházíme. Těmi jsou v případě FHS důraz na **kritické čtení**, **společnou diskusi** a také na **vlastní výzkum a tvorbu**. Současně klade fakulta důraz na **vlastní iniciativu** a hledání **individuální studijní cesty** pro uchopení současného turbulentního světa. S tím souvisí podpora **experimentace**, ale zároveň také vyšší nároky na **osobní odpovědnost** studujících. Zkoumání potenciálu AI tedy podporujeme, je však třeba, aby její využití bylo přínosné pro vzdělávání, bezpečné a dělo se v souladu s principy akademické integrity. Při práci s AI doporučujeme:

- 1. S AI technologiemi se seznamte v praktické rovině** a vyzkoušejte si jejich silné i slabé stránky při řešení různých pracovních úkolů – překlady, parafráze, sumarizace textu, vysvětlování pojmů, příprava podkladů pro prezentace... Nebojte se experimentovat.
 - 2. Zohledněte specifické vzdělávací cíle, kterým by AI mohla pomoci – nebo naopak jejich dosažení mařit – ve vztahu ke konkrétním kurzům.** Vzhledem k univerzalitě, rozmanitosti a rychlým proměnám generativní AI nelze spoléhat na to, že existuje jedno „správné“ řešení pro její roli ve výuce. Je potřeba vždy uvažovat v rámci kontextu dané disciplíny, předmětu, a hlavně cílů, které výuka sleduje.
 - 3. Na začátku každého kurzu si požadavky k využití AI vyjasněte.** Vyučujícím a studujícím se nabízí možnost vzájemně se učit a společně diskutovat nad možnostmi, limitacemi a riziky AI technologií i hledat pravidla využití, která by byla pro obě strany srozumitelná a přijatelná. V konečné instanci je nicméně třeba vždy respektovat pokyn vyučujícího konkrétního kurzu.
 - 4. Při použití AI dbejte na ochranu osobních a citlivých dat.** Všechny pokyny a informace, které poskytnete AI, jsou zaznamenávány jejich poskytovatelem. Zadávejte proto pouze takové informace, u kterých by nevadilo jejich zveřejnění, případně je anonymizujte.
 - 5. K výstupům AI přistupujte opatrně a ověřujte jejich správnost.** Současné systémy – zejména velké jazykové modely jako ChatGPT – mají nezanedbatelnou chybovost. Tj. mohou se vyjadřovat autoritativně a přesvědčivě, aniž by nějak signalizovaly, že informace, které poskytují, jsou spekulativní, či zcela fiktivní.
 - 6. Mějte na paměti, že za jakýkoli publikovaný či odevzdaný text může nést odpovědnost pouze lidský autor.** AI nelze jako autora uvádět. Za jakékoli chyby či nepřesnosti, které vámi autorizovaný text obsahuje, odpovídáte vždy jen vy. AI je pouze nástroj, který může naši vlastní práci usnadnit a zlepšit, nikoli ji nahradit.
 - 7. Při využití AI buďte transparentní.** Pokud na nějaký nástroj při své práci spoléháte, deklarujte to a reflektujte, jak byl využit. To jednak zajistí integritu vaší práce, jednak to pomůže ostatním udělat si představu o tom, na co vše se AI nástroje mohou hodit.
- Dokument vznikl ve spolupráci vyučujících a studujících FHS UK.